

Samen voor een mooi en duurzaam Groningen.

Jaarrekening 2023

Natuur en Milieufederatie Groningen

Bankastraat 77

9715 CJ Groningen

Tel: 050 3130800

Website: www.nmfgroningen.nl

E-mail: info@nmfgroningen.nl

Inhoud	Blad
Algemene gegevens	2
Inleiding jaarverslag	3
Jaarrekening	
Balans per 31 december 2023	6
Staat van baten en lasten over 2023	7
Kasstroomoverzicht over 2023	8
Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en voor de bepaling van het resultaat	9
Toelichting op afzonderlijke posten van de balans	11
Toelichting op afzonderlijke posten van de staat van baten en lasten	14
Overige gegevens	18
Controleverklaring	19
Bijlagen	
1 Toelichting bestedingen	22
2 Begroting 2024	23

Algemene gegevens

Statutaire naam: Stichting Natuur en Milieufederatie Groningen

Vestigingsplaats: Groningen

Rechtsvorm: Stichting

Doelstelling: De stichting heeft ten doel:
Het bevorderen van het behoud, het herstel
en het optimaal beheer van natuur, milieu en landschap.

Raad van Toezicht per 31 december 2023:

H.R. Veldkamp, voorzitter

H.D.M. Prummel

W.J.T. van Gemert

M.C.J. van Haeren

Directeur-bestuurder: J.W. Lobeek

Inleiding jaarverslag

In 2023 vierde de NMG zijn vijftigjarig jubileum. En dan is het fijn om vast te stellen dat dit jaar ook in andere opzichten een goed jaar is geweest. Zowel operationeel, inhoudelijk als financieel. Het team en de projecten kwamen in 2023 goed op stoom. Dit was tevens het laatste jaar van het lopende meerjarenprogramma en in 2023 zijn we ook nadrukkelijk bezig geweest met het nieuwe meerjarenprogramma over de periode 2024-2027.

De NMG heeft financieel gezien een uitstekend jaar achter de rug. Een jaarresultaat van €115.000 positief levert op het eerste gezicht een onverwacht beeld op. Omdat een deel van de baten eigenlijk zijn toe te schrijven als nagekomen baten over 2022 plaatst dat zowel het negatieve resultaat van 2022 als dit positieve resultaat in een ander daglicht. Verder zal hier nader op in worden gegaan.

Uitvoering thema's werkplan

De vier thema's van de NMG: energietransitie, klimaatadaptatie, biodiversiteit en circulariteit stonden in 2023 wederom in het middelpunt van de belangstelling. Al verschilde de maatschappelijke aandacht wel sterk per thema.

Energietransitie

Hoewel de gestegen energieprijzen het financiële belang van het Groninger aardgas voor de staatskas en de portemonnee van de burger blootlegde liet de parlementaire enquête aardgaswinning echter feilloos zien hoe Groningen jarenlang het onderspit dolf in de belangenafweging van de Rijksoverheid en de grote oliebedrijven. Het besluit van het kabinet om definitief met de gaswinning te stoppen en daarmee een einde te maken aan de meeste schadeveroorzakende industriële activiteit in Groningen werd dan ook met gejuich ontvangen.

Centraal in de aanpak van de NMG stond de focus op enerzijds energiebesparing en anderzijds op natuurinclusieve duurzame opwek. Vanuit de NMG hebben we via de Regionale Energie Strategie en de overige reguliere overlegstructuren geprobeerd het beleid hiervoor te beïnvloeden. Daarnaast hebben we via diverse projecten geprobeerd inwoners van Groningen te helpen bij het vormgeven van de lokale energietransitie, zowel bij de opwek van duurzame energie als bij het besparen van energie. Met name op het vlak van natuurinclusieve energietransitie heeft de NMG de aandacht naar zich togetrokken en het maatschappelijk draagvlak hiervoor weten te vergroten.

Klimaatadaptatie

De gevolgen van de klimaatverandering worden steeds meer merkbaar. Lange periodes van droogte met periodes van heftige neerslag wisselen elkaar af. De weersextremen vragen om een andere aanpak, zowel op het microniveau van het individuele huis als bij de ruimtelijke inrichting van Groningen. In 2023 is de provincie Groningen, als uitwerking van het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG), begonnen met de uitwerking hiervan op provinciaal niveau. Onderdeel van de opgaven is het klimaatadaptief inrichten van dit gebied. Medio 2024 worden de eerste contouren hiervan zichtbaar.

Biodiversiteit

De directe aanleiding tot het NPLG was gelegen in de stikstofproblematiek. In deze heftige maatschappelijke discussie leek het belang van de natuur en de grote impact van de hoge stikstofuitstoot op de biodiversiteit het onderspit te delven. De NMG heeft in deze stikstofcrisis nadrukkelijk geprobeerd in dialoog met alle (constructieve) partijen te blijven. Onze deelname in het NPLG is gericht op het verbinden van de toekomst voor boeren met de duurzame inrichting van het landelijk gebied.

Ons reeds langer lopend conflict (samen met 8 andere organisaties) over de bouw van 5000 woningen op het voormalig Suikerunieterrein en de wijze waarop hierbij de natuurcompensatie werd vormgegeven kwam in 2023 tot een positief einde. Samen met de gemeente wisten we een alternatief plan voor natuurcompensatie te presenteren dat tegelijkertijd ook aan alle wettelijke kaders voldoet.

Als gevolg hiervan hebben we alle juridische procedures gestaakt. Uiteindelijk hebben we ook een beperkte financiële compensatie ontvangen voor onze bijstand op planologisch en ecologisch gebied. Hoewel het hele proces een grote wissel heeft getrokken – zowel financieel als qua capaciteit – op de NMG, kunnen we achteraf vaststellen dat het niet voor niets is geweest.

Circulariteit

Binnen dit thema hebben we minder vooruitgang geboekt dan vooraf gehoopt. Dit is vooral terug te voeren op onderbezetting op dit thema en beperkte financiële middelen bij de fondsen en overheden voor dit thema.

De eindigheid van grondstoffen en de noodzaak hier zorgvuldig mee om te gaan wordt door veel mensen en bedrijven nog niet als een groot probleem ervaren. Hoewel sommigen het probleem rationeel wel onderkennen is er nog onvoldoende urgentie om dit om te zetten in verandering. Het is dus een kwestie van de lange adem, mede omdat er vele (andere) crises vragen om aandacht.

Een succesvoller onderdeel binnen het thema circulariteit is onze focus op korte duurzame voedselketens. Via ons programma Jong Leren Eten hebben wij speciaal aandacht voor korte, lokale voedselketens en het belang van duurzaam geproduceerd voedsel. Dit doen we vooral via het bereiken van leerlingen van basisscholen, scholieren en indirect hun ouders.

Ruimtelijke kwaliteit en leefbaarheid

Behalve dat de NMG aan de vier hierboven genoemde doelen werkt kijkt ze ook integraal naar de ontwikkelingen in Groningen en wat dat voor de ruimtelijke kwaliteit en de leefbaarheid betekent. Hierbij werken we niet alleen reactief, maar juist ook proactief. Een goed voorbeeld hiervan is de – samen met vijf andere groene partijen – opgestelde visie “Naar een natuurinclusief Groningen”. Dit is bedoeld om richting te geven aan het proces in Groningen om te komen tot een nieuwe omgevingsvisie. De hiervoor genoemde onderwerpen hebben ieder voor zich een groot ruimtebeslag en vragen om een slimme en integrale ruimtelijke aanpak. Overigens geldt ook hierbij het adagium ‘niet alles kan overal’. Ook hebben we in februari 2023, samen met andere groene organisaties in Noord-Nederland de visie “De Kracht van het Noorden” gepresenteerd. Dit moet worden gezien als een bouwsteen voor het door de noordelijke overheden aangekondigde Deltaplan voor het Noorden.

Financiële ontwikkelingen

In tegenstelling tot 2022, waarin wij het jaar afsloten met een negatief resultaat van € 49.387, hebben we in 2023 een mooi positief resultaat geboekt van ruim € 115.000. Daar waar in 2022 juist sprake was van een aantal forse tegenvallers als gevolg van onverwachte prijsstijgingen en extra projectuitgaven, zijn we in staat geweest deze overschrijdingen alsnog grotendeels te compenseren, welke terug te zien is in de post nagekomen baten over 2022.

Hoewel we tijdens het opstellen van de jaarrekening van 2022 al bezig waren met de compensatie c.q. extra projectdekking bestond tijdens het opmaken van de jaarrekening hierover nog onvoldoende zekerheid. De volgende nagekomen baten over 2022 die niet in dat jaarresultaat 2022 waren opgenomen hebben we ontvangen in 2023:

- Vergoeding voor inzet alternatieve planvorming Suikerzijde van ruim € 35.000
- Vergoeding voor extra gemaakte projecturen in 2022 van ruim € 5.500
- Teruggave van ongebruikte afdracht aan de koepel in 2022 van ruim € 5.800

De totale nagekomen baten over 2022 bedroegen € 47.330. Als we dat afzetten tegen het oorspronkelijke geboekte verlies van € 49.387 resteert bij nader inzien over 2022 slechts een klein negatief resultaat van € 2.057.

Daarbovenop komt het positieve exploitatieresultaat over 2023 van € 67.879. Dit resultaat is toe te schrijven aan een aantal factoren:

- Nagenoeg alle projecten werden vanuit de fondsen en financiers voor 100% gefinancierd. De begrote eigen bijdrage uit de subsidie van de Nationale Postcodeloterij (NPL) bleek niet nodig.
- Er was sprake van een hogere productiviteit, vooral terug te zien in het beperkte aantal ongedekte uren. Dit is het gevolg van een strakke projectsturing, zowel vanuit de projectleiding als op organisatieniveau.
- Structureel is er een druk op onze inzet voor de basistaken. Hier leek een overschrijding, wederom, aan de orde. Maar als gevolg een extra indexatie van de provinciale basissubsidie van €13.800 die wij in het vierde kwartaal ontvingen was er toch een passende dekking.
- Ook was er in 2023 sprake van een iets kleinere formatie – en daarmee lagere personeelslasten – dan vooraf begroot. Een nieuwe medewerker trad later in dienst dan begroot, er werd meer gebruik gemaakt van ouderschapsverlof en een medewerker trad uit dienst en werd niet tegelijkertijd al vervangen.

Hoewel dus bij nader inzien het negatieve resultaat van 2022 gerelativeerd moet worden heeft dit ook wel wat geleerde lessen opgeleverd. Deze lessen hebben we voor een groot deel al toegepast in 2023, zoals de strakkere projectsturing en sturing op uren voor de basistaken.

Een discussie die nog loopt is hoe om te gaan met incidentele zaken als een (grote) juridische procedure. Zeker nu onze medewerker die tevens juridisch geschoold is per 1 april 2024 met pensioen is gegaan zal in de toekomst een juridische procedure grote consequenties kunnen hebben voor de exploitatie. Daarom is ervoor gekozen hiervoor een bestemmingsreserve aan te leggen.

Interne organisatie

Als kleine organisatie blijft de NMG relatief gevoelig voor personele mutaties. Continuïteit is een belangrijke succesfactor voor de NMG. In 2023 was de bezetting relatief stabiel en ervaren. Daarvan heeft de NMG ook de vruchten geplukt. Daar staat tegenover dat de NMG bij ziekte of verloop ook kwetsbaar is. Dat heeft onze voortdurende zorg.

In 2023 zijn er op het vlak van bedrijfsvoering en ICT geen noemenswaardige zaken veranderd. Een klein punt van zorg is nog wel de huisvesting. In 2023 werd duidelijk dat een toekomstig gezamenlijk onderkomen met andere groene organisaties er om praktische redenen niet in zit. Het binnenklimaat in de huidige huisvesting is, met name in de zomer, niet optimaal. Een makkelijke, door onszelf te realiseren oplossing is hiervoor niet voorhanden. Daarover zullen we met de verhuurder in overleg treden.

Vooruitblik

Eind 2023 is het vorige meerjarenprogramma geëindigd. Het afgelopen jaar hebben we ons beziggehouden met een nieuw meerjarenprogramma welke per 2024 in werking zou moeten treden. Middels allerlei bijeenkomsten met deskundigen, onze achterban en ons netwerk hebben we de basis gelegd voor een nieuwe meerjarenstrategie en een nieuw meerjarenprogramma. Dit meerjarenprogramma draagt dezelfde titel als het thema voor het jubileum: "Groeiende verandering, veranderende groei". In 2024 zullen we tenslotte op gepaste wijze ons jubileumjaar afsluiten middels een symposium.

Hoewel we met een positieve blik naar de toekomst kijken zijn er ook nog wel wat zorgelijke ontwikkelingen. Deze slaan vooral op het gewijzigde maatschappelijk sentiment. Er is duidelijk sprake van polarisatie en verharding van het debat. Dit past slecht bij de constructieve stijl van opereren van de NMG. Ook de afnemende politieke aandacht voor de thema's van de NMG vraagt om een sterkere agendering door de NMG. De weging van milieu- en natuurbelangen valt steeds vaker in het nadeel uit. Dat overheden hierbij steeds vaker de grenzen van de wet opzoeken is een laatste zorgbarende trend.

Wij komen uit een traditie waarin wij vaak tegen de stroom in moesten zwemmen. Dat heeft ons gemaakt tot wie we zijn. Het heeft ook vaak tot een goed resultaat geleid. Deze gedachte sterkt ons in de overtuiging dat ons streven om te werken aan een mooi en duurzaam Groningen uiteindelijk succesvol zal zijn.

Balans per 31 december 2023

Activa	Ref.	31 december 2023		31 december 2022	
		€	€	€	€
Vaste activa					
Materiële vaste activa	1				
In het kader van de doelstelling			7.020		13.513
Vlottende activa					
Vorderingen	2				
Debiteuren		16.470		15.290	
Overige vorderingen en overlopende activa		<u>219.822</u>		<u>197.777</u>	
			236.292		213.067
Liquide middelen	3		430.499		281.977
			<u>673.811</u>		<u>508.557</u>
Passiva	Ref.	31 december 2023		31 december 2022	
		€	€	€	€
Reserves en fondsen					
Reserves	4				
Continuïteitsreserve		288.665		208.456	
Bestemmingsreserves		<u>108.485</u>		<u>73.485</u>	
			397.150		281.941
Voorzieningen					
	5				
Voorziening eigen risico ziekteverzuim		11.000		11.000	
Voorziening jubileumviering		<u>10.000</u>			
			21.000		11.000
Kortlopende schulden					
	6				
Crediteuren		38.542		26.080	
Nog te besteden subsidies		18.057		33.507	
Belastingen en premies sociale verzekeringen en pensioenen		49.574		49.994	
Overige schulden en overlopende passiva		<u>149.488</u>		<u>106.035</u>	
			255.661		215.616
			<u>673.811</u>		<u>508.557</u>

Staat van baten en lasten over 2023

	Ref.	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
		€	€	€
Baten	7			
Geworven baten	7.1			
Particulieren		0	0	0
Bedrijven		0	5.000	0 *)
Loterijorganisaties		0	0	0
Subsidies van overheden		319.700	287.900	287.953
Verbonden organisaties zonder winststreven		552.240	278.000	365.950
Andere organisaties zonder winststreven		15.000	35.000	15.000
Som van de geworven baten		886.940	605.900	668.903
 Baten als tegenprestatie voor de levering	7.2			
van producten e/o diensten		118.938	335.000	106.937
Overige baten	7.3	57.636	10.000	23.515
Som van de baten		1.063.514	950.900	799.355
 Lasten				
Besteed aan doelstellingen (t/m 2022)	8			
Ecologie en Milieu				290.927
Klimaat en energie				305.376 *)
Duurzaam Leven				103.538
Thema's integraal				158.835
				858.676
*) inclusief € 99.701 direct doorgegeven startsubsidies				
 Besteed aan doelstellingen (vanaf 2023)				
Biodiversiteit		292.184	332.677	
Klimaatadaptatie		39.314	237.630	
Energietransitie		423.614	190.100	
Circulariteit		101.546	190.100	
Thema's integraal		93.003		
		949.661	950.507	
Om de bijdrage van de kosten aan de doelstellingen beter inzichtelijk te maken hanteren we vanaf 2023 een andere indeling.				
Wervingskosten		0	0	0
Kosten beheer en administratie 1)		0	0	0
 Som van de lasten		949.660	950.507	858.676
 Saldo voor financiële baten en lasten		113.853	393	-59.321
Financiële baten en lasten	9	1.356	0	-66
 Saldo van baten en lasten		115.209	393	-59.387

Voorstel tot Resultaatbestemming

Bestemmingsreserve externe juridische kosten	35.000
Continuïteitsreserve	80.209
	<u>115.209</u>

1) De provinciale milieufederaties hanteren voor het inzichtelijk maken van deze kosten een uniforme systematiek die gebaseerd is op de aanbeveling Toepassing van Richtlijn 650 voor Kosten Beheer en Administratie van de Vereniging Fondsenwervende Instellingen (VFI). De kosten voor beheer en administratie worden inzichtelijk gemaakt in de Toelichting bestedingen, (zie bijlage 1) maar worden in de staat van baten en lasten volledig toegerekend aan de doelstellingen.

Kasstroomoverzicht over 2023

Het saldo van de liquide middelen is in 2023 toegenomen met € 148.522,=. De oorzaak hiervan blijkt uit onderstaande analyse van de kasstromen.

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat	115.209	-59.387
Afschrijvingen	<u>6.493</u>	<u>5.140</u>
	121.702	-54.247
<i>Veranderingen in werkkapitaal</i>		
Mutatie vorderingen	-23.225	-517
Mutatie kortlopende schulden	<u>40.045</u>	<u>-10.837</u>
	<u>16.820</u>	<u>-11.354</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten	138.522	-65.601
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Mutatie van de voorzieningen	10.000	0
Mutatie van de bestemmingsreserve	0	0
Investerings in materiële vaste activa	<u>0</u>	<u>-16.812</u>
Netto kasstroom	<u>148.522</u>	<u>-82.413</u>
Stand liquide middelen per 31 december	430.499	281.977
Stand liquide middelen per 1 januari	<u>281.977</u>	<u>364.390</u>
Mutatie liquide middelen	<u>148.522</u>	<u>-82.413</u>

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en voor de bepaling van het resultaat

Informatie over de rechtspersoon

De Natuur en Milieufederatie Groningen heeft in 2020 samen met andere partijen de Coöperatie Van Ons U.A. opgericht. In deze coöperatie werken we met vertegenwoordigers van lokale energie initiatieven samen, om op een professionele wijze een verantwoorde invulling van de lokale energietransitie te realiseren. Het is een coöperatie met een uitgesloten aansprakelijkheid voor de leden, dus voor de Natuur en Milieufederatie Groningen vloeien hier geen financiële risico's uit voort. In 2023 werd bekend dat Bronnen van Ons, de werkmaatschappij van de Coöperatie, haar bedrijfsactiviteiten zal staken na afronding van bestaande projecten. De afwikkeling zal nog enige tijd in beslag nemen (t/m 2024).

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijn 650 Verslaggeving Fondsenwervende Instellingen.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Algemeen

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. De activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde, tenzij in de toelichting op de betreffende balanspost anders is vermeld.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. De afschrijvingen zijn gebaseerd op de verwachte economische levensduur. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. De materiële vaste activa worden aangewend in het kader van de doelstelling.

Overige activa en passiva

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde inclusief de transactiekosten. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de bedragen waartegen de schuld moet worden afgelost.

De overige activa en passiva worden opgenomen voor de nominale waarde.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de aan het verslagjaar toegerekende baten en de bestedingen over het jaar.

Exploitatiesubsidies worden als bate verantwoord in de winst-en verliesrekening in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen.

De overige baten en lasten zijn toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten zijn slechts opgenomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar zijn in acht genomen, indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Projectgelden betreffende nog niet afgeronde projecten, die aan het eind van het verslagjaar niet zijn besteed, worden opgenomen op de balans.

Pensioenen

De Natuur en Milieufederatie Groningen is sinds 1 januari 2007 aangesloten bij de Stichting Bedrijfspensioenfonds voor de Landbouw (BPL). De Natuur en Milieufederatie Groningen heeft -mits de verschuldigde premies tijdig en volledig worden voldaan- geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een te lage dekkingsgraad bij de Stichting Bedrijfspensioenfonds voor de Landbouw, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Met betrekking tot de pensioenregeling zijn derhalve alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Toelichting op afzonderlijke posten van de balans

1. Materiële vaste activa

	Inventaris	Automatisering en communicatie	Totaal
	€	€	€
Boekwaarde per 1 januari 2023	889	12.624	13.513
Aanschaffingen			0
	889	12.624	13.513
Afschrijvingen	889	5.604	6.493
Boekwaarde per 31 december 2023	0	7.020	7.020
Cumulatieve aanschaffingswaarde	6.501	21.490	27.991
Cumulatieve afschrijvingen	6.501	14.470	20.971
Boekwaarde per 31 december 2023	0	7.020	7.020

Afschrijvingspercentages: Inventaris 20% en automatisering en communicatie 33%

De materiële vaste activa worden aangewend in het kader van de doelstelling. Het drempelbedrag voor afschrijving is € 1.000

2. Vorderingen

	2023	2022
	€	€
Debiteuren		
Saldo openstaande vorderingen per 31 december	16.470	15.290

Een voorziening voor oninbaarheid wordt per balansdatum niet noodzakelijk geacht.

Overige vorderingen en overlopende activa

Nog te ontvangen bedragen/subsidie *	210.934	184.523
Vooruitbetaalde bedragen	8.888	13.254
	219.822	197.777

* Dit betreft subsidies van projecten die al wel zijn afgerond, maar worden afgerekend in het volgende jaar.

3. Liquide middelen

	2023	2022
	€	€
Kas	14	52
ING	31.660	51.380
ING spaarrekening	100.739	100.000
ASN bank	81.133	100.757
Triodos bank	216.964	29.800
MasterCard	-11	-12
	430.499	281.977

De liquide middelen staan geheel ter vrije beschikking van de Stichting.

4. Reserves en fondsen	01-01-2023	resultaat- bestemming	overige mutaties	31-12-2023
	€	€	€	€
<i>Continuïteitsreserve</i>				
Continuïteitsreserve	208.456	80.209	0	288.665
<i>Bestemmingsreserves</i>				
Strategische reserve projecten	33.485	0	0	33.485
Duurzame huisvesting	10.000	0	0	10.000
Personeel en organisatie	10.000	0	0	10.000
Projecten voor/met studenten	20.000	0	0	20.000
Externe juridische kosten	0	35.000		35.000
	73.485	35.000	0	108.485
<i>Totaal reserves en fondsen</i>	281.941	115.209	0	397.150

Toelichting

Continuïteitsreserve

Door de Raad van Toezicht is bepaald dat gestreefd wordt naar een continuïteitsreserve van minimaal 20% van de jaarinkomsten. Deze vrij besteedbare reserve dient als buffer voor het opvangen van tegenvallers en als achtergronddekking bij het nemen van risicovolle beslissingen. De reserve is ondergebracht op een spaarrekening waaraan geen vermogensrisico's zijn verbonden. Het CBF staat een maximale continuïteitsreserve toe van 1,5 maal de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie, zijnde 1,1 miljoen. De Nationale Postcode Loterij hanteert als criterium een algemene reserve die minimaal 33,3% van de jaarlijkse vaste kosten dekt.

Bestemmingsreserves - Strategische reserve projecten

Deze reserve is bedoeld voor cofinanciering van projecten die slecht gedekt zijn door subsidie-inkomsten, maar die wel van belang zijn voor Natuur en Milieufederatie Groningen.

Bestemmingsreserves- Duurzame huisvesting

Deze reserve is bedoeld om het bedrijfspand (verder) te verduurzamen, bijvoorbeeld door het aanbrengen van een groen dak of plaatsen van zonnepanelen.

Bestemmingsreserves- Personeel en organisatie

Deze reserve is bedoeld om incidentele (grote) uitgaven m.b.t. personeel & organisatie te dekken, bijvoorbeeld (dure) opleidingen, jubilea, specifieke bonusuitkeringen.

Bestemmingsreserves - Projecten voor/met studenten

Medio december 2022 ontvingen wij een donatie ter grootte van dit bedrag naar aanleiding van de liquidatie van een studentenvereniging in Groningen. Dit was na de vaststelling van de begroting voor 2023. Bij de NMG is het gebruik dat grotere donaties specifiek worden aangewend, meestal in het verlengde van wensen/achtergrond van de donateur. Vandaar dat deze bestemmingsreserve is gevormd.

Bestemmingsreserves - Externe juridische kosten

Tot 2024 had de NMG een juridische geschoolde medewerker in (parttime) dienst en werden de kosten van juridische procedures vooral uit de exploitatie betaald. Deze kosten varieerden sterk van jaar tot jaar en hadden soms een groot effect op de exploitatie. Met het vertrek van de medewerker is de conclusie getrokken dat de grilligheid van de behoefte aan juridische ondersteuning een andersoortige oplossing vereisen dan een medewerker in dienst hebben. Juridische zaken zullen voortaan door externe inhuur worden ingevuld. Hiervoor wordt een bestemmingsreserve aangelegd waaruit deze extern gemaakte juridische kosten kunnen worden gedekt zonder dat deze de exploitatie onevenredig belasten.

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
5. Voorzieningen		
Voorziening eigen risico ziekteverzuim	11.000	11.000
Voorziening jubileumviering *)	<u>10.000</u>	
	<u>21.000</u>	<u>11.000</u>

Toelichting voorziening jubileumviering

In het kader van het 50 jarig jubileum was de planning in 2023 een symposium te organiseren Dit is om praktische redenen doorgeschoven naar 2024. Hiervoor is een voorziening van € 10.000 gevormd.

6. Kortlopende schulden

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
<i>Crediteuren</i>		
Saldo per 31 december	<u>38.542</u>	<u>26.080</u>
<i>Nog te besteden subsidies</i>		
Saldo per 31 december	<u>18.057</u>	<u>33.507</u>
<i>Belastingen en premies sociale verzekeringen en pensioenen</i>		
Omzetbelasting	13.917	5.849
Loonheffing	28.522	35.416
WIA	-135	894
Pensioenpremies	<u>7.270</u>	<u>7.835</u>
	<u>49.574</u>	<u>49.994</u>
<i>Overige schulden en overlopende passiva</i>		
Personeel	64.580	68.475
Kantoor en organisatie	12.232	10.100
Publiciteitskosten		0
Projecten	<u>72.676</u>	<u>27.460</u>
	<u>149.488</u>	<u>106.035</u>

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Huurverplichtingen

Stichting Natuur en Milieufederatie Groningen heeft een jaarlijkse huurverplichting van € 20.943 met betrekking tot de kale huur van het pand Bankastraat 77 te Groningen. De huurovereenkomst is ingegaan per 1 november 2018 voor een periode van 5 jaar, en is hierna weer voor 5 jaar verlengd tot en met 30 november 2028.

Toelichting op afzonderlijke posten van de staat van baten en lasten

7. Baten	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
	€	€	€
7.1 Geworven baten			
<i>Verbonden organisaties zonder winststreven</i>			
- Nationale Postcode Loterij via Landelijk NMF 3)	118.000	118.000	118.000
- Overige verbonden organisaties	434.240	160.000	247.950
<i>Andere organisaties zonder winststreven</i>	15.000	35.000	15.000
<i>Subsidies van overheden</i>			
- Meerjaren budgetsubsidie Provincie Groningen 1)	271.700	257.900	249.700
- Incidentele projectsubsidies overheden 2)	48.000	30.000	38.253
<i>Particulieren</i>			
<i>Bedrijven</i>		5.000	
<i>Loterijorganisaties</i>			
	<u>886.940</u>	<u>605.900</u>	<u>668.903</u>
7.2 Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten			
<i>Provincie Groningen</i>			
- Transitie Landelijk Gebied (TLG)	3.300		
- Gebiedsgericht milieubeleid	3.597		3.067
<i>Gemeente Groningen</i>			
- Eetbare Stad/Foodtrails	1.558		3.760
- Gemeentelijk natuuroverleg	11.445		10.710
- Adviesgroep Stadspark	2.616		1.224
- Communicatie Steenbreek			7.140
- Wijkklimaatambassadeurs			7.354
- Communicatie Natuurinclusief bouwen			24.981
<i>Detachering overige organisaties</i>			
- Jong Leren Eten (GGD)	46.102		31.406
<i>Overige opbrengsten BTW belast</i>			
- Agroforestry	7.557		
- Coöperatie Van Ons	1.350		2.700
- Ecologie in de RES	39.622		5.253
- Overige opbrengsten BTW belast	1.791		9.342
	<u>118.938</u>	<u>335.000</u>	<u>106.937</u>
7.3 Overige baten			
<i>Te verwerven baten (acquisitie)</i>			
Overige baten	8.456		16.016
Nagekomen Baten vorig boekjaar	61.472		7.449
Nagekomen Lasten vorig boekjaar	-14.142		
Giften en donaties	1.850		50
	<u>57.636</u>	<u>10.000</u>	<u>23.515</u>
Totaal baten	1.063.514	950.900	799.355

1) De budgetsubsidie van de Provincie Groningen is gebaseerd op een meerjarenafpraak met de Provincie.

2) De projectsubsidies overheden hebben in 2023 een incidenteel karakter.

3) Dit betreft de baten die de Natuur en Milieufederatie Groningen ontvangt van de landelijke Stichting De Natuur en Milieufederaties.

8. Lasten

(zie ook bijlage 1)

	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
	€	€	€
8.1 Personeelskosten			
Brutosalarissen	536.826	}	501.869
Premies sociale verzekeringswetten	79.461		71.318
Pensioenpremies	72.672		67.362
	688.958	773.500	640.549
Ontvangen ziekengeld/WAZO	-3.419	-1.500	-16.651
Totaal salarissen, sociale lasten en pensioenlasten	685.540	772.000	623.898
Coördinatie en wervingskosten		500	
Scholing en training	7.195	6.000	4.220
Ziekteverzuimverzekering en arbodienst	11.497	12.500	12.120
Reis-en verblijfkosten	8.931	6.000	7.162
WIA-gat verzekering	1.882		3.522
Onbelaste vergoedingen	21.539	19.000	14.395
Overige personeelskosten	1.899	2.500	2.831
	738.482	818.500	668.148

Het gemiddeld aantal werknemers, berekend op fulltimerbasis, is in 2023 8,96 (2022 8,6).

WNT verantwoording 2023

Per 1 januari 2013 is de Wet Normering Topinkomens publieke en semipublieke sector ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op de Natuur en Milieufederatie Groningen (NMFG) van toepassing zijnde regelgeving: het algemene WNT-maximum. Het bezoldigingsmaximum in 2023 voor NMFG is € 223.000. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte.

Naam	J.W. Lobeek
Functie	Directeur-bestuurder
Duur dienstverband in 2023	1-1-2023 t/m 31-12-2023
Omvang dienstverband (in fte)	1,00
Dienstbetrekking	Onbepaalde tijd
Individueel WNT-maximum	223.000

Bezoldiging

Beloning	100.256
Belastbare onkostenvergoedingen	0
Beloningen betaalbaar op termijn (pensioen wg-deel)	16.075
Subtotaal	116.331

-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0
-----------------------------------	---

Totaal bezoldiging	116.331
---------------------------	---------

Gegevens 2022

Naam	J.W. Lobeek
Duur dienstverband in 2022	1-1-2022 t/m 31-12-2022
Omvang dienstverband (in fte)	1,00

Bezoldiging 2022

Beloning	99.787
Belastbare onkostenvergoedingen	0
Beloningen betaalbaar op termijn (pensioen wg-deel)	16.318
Totaal bezoldiging 2022	116.105
Individueel WNT-maximum 2022	216.000

Toelichting op het WNT-maximum

De salarissen van de topfunctionarissen van NMFG vallen ruim onder het maximum van € 223.000, zoals gehanteerd wordt in de WNT.

Toeziethoudende functionarissen

De leden van de Raad van Toezicht van de NMFG, genoemd op pagina 2, ontvangen geen bezoldiging.

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

Er zijn geen uitkeringen wegens beëindiging verstrekt.

Bezoldiging of ontslaguitkering niet-topfunctionarissen

Er zijn geen overige functionarissen die in 2023 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2023 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

Beloning directie

De NMFG volgt de Regeling beloning directeurs van goede doelen ten behoeven van besturen en raden van toezicht. Deze regeling geeft een maximumnorm voor het jaarinkomen, die past bij de zwaarte van de functie, bij de omvang van de organisatie, de complexiteit van de organisatie, de organisatorische context en het directiemodel. De Raad van Toezicht heeft de zwaarte van de functie van de directeur beoordeeld. Dit leidde conform de methodiek tot een BSD-score (Basis Score voor Directiefuncties) van 355 punten (functiegroep F) voor de directeur. Het salaris van de directeur valt binnen de Goede-Doelen norm voor directiebeloning. Het toegestane maximum jaarinkomen gelet op de BSD-score was per 1 januari 2023: € 130.500 per jaar.

	Rekening 2023 €	Begroting 2023 €	Rekening 2022 €
8.2 Publiciteit			
PR & voorlichting/opdrachtverstrekking	2.072		4.787
Representatiekosten	92		133
Website NMFG en CRM	1.990		1.670
	<u>4.154</u>	<u>8.500</u>	<u>6.590</u>
8.3 Huisvestingskosten			
Huur en servicekosten	29.340	26.403	25.409
Schoonmaak	2.929	3.000	2.744
Verzekeringen en belastingen	582	700	579
Reparaties, onderhoud en klein inventaris	733	500	632
Overige huisvestingskosten	19	100	89
	<u>33.603</u>	<u>30.703</u>	<u>29.453</u>
8.4 Kantoor- en bestuurskosten			
Bestuurskosten	515	1.000	135
Huishoudelijke kosten	1.305	1.000	882
Administratiekosten (fin.adm)	22.732	25.000	20.201
Salarisadministratiekosten	2.398		2.192
Accountantskosten (controle en advies)	14.006	9.000	9.256
CBF-keur	2.374	2.750	2.307
Automatiseringskosten	14.016	15.500	21.194
Telefoon	162		174
Kantoorartikelen	370	2.500	711
Juridisch advies			1.095
Bankkosten	806	500	586
Dotatie voorziening jubileumviering	10.000		
Overige organisatiekosten	2.321	4.000	1.544
	<u>71.005</u>	<u>61.250</u>	<u>60.277</u>
8.5 Afschrijvingen			
Afschrijving communicatie en automatisering	5.604	5.604	4.188
Afschrijving meubilair	889	950	952
	<u>6.493</u>	<u>6.554</u>	<u>5.140</u>
8.6 Specifieke projectkosten			
Specifieke projectkosten	95.923	25.000	78.068
Bijdrage koepel meerjarenstrategie			11.000
	<u>95.923</u>	<u>25.000</u>	<u>89.068</u>

Dit betreft de direct aan projecten toegewezen kosten, die worden gedekt uit de projectsubsidies.

Totaal lasten	949.660	950.507	858.676
----------------------	----------------	----------------	----------------

	Rekening 2023 €	Begroting 2023 €	Rekening 2022 €
9. Financiële baten en lasten			
Renteopbrengsten	1.356	0	-66
	<u>1.356</u>	<u>0</u>	<u>-66</u>

Overige gegevens

Gebeurtenissen na balans datum

Er hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan die hier vermeld dienen te worden.

Vaststelling en goedkeuring jaarrekening van de jaarrekening

De jaarrekening 2023 van Stichting Natuur en Milieufederatie Groningen is vastgesteld op 25 mei 2023 door:

Directeur-bestuurder

J.W. Lobeek

De jaarrekening 2023 van Stichting Natuur en Milieufederatie Groningen is goedgekeurd door de Raad van Toezicht in de vergadering van 30 mei 2024.

Controleverklaring

Hiervoor wordt verwezen naar de hierna opgenomen verklaring.

Ondertekening van de jaarrekening

Groningen, d.d. 30 mei 2024

Namens de Raad van Toezicht:

H.R. Veldkamp
voorzitter

M.C.J. van Haeren

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van
Stichting Natuur en Milieufederatie Groningen te Groningen

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023**Ons oordeel**

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Stichting Natuur en Milieufederatie Groningen te Groningen gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Natuur en Milieufederatie Groningen per 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met de Richtlijn 650 Fondsenwervende Instellingen (RJ 650) en de bepalingen van en krachtens de Wet normering topinkomens (WNT).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2023;
2. de staat van baten en lasten over 2023; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol WNT 2023 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Natuur en Milieufederatie Groningen zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit de Algemene gegevens en de Inleiding.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten van RJ 650 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder de Algemene gegevens en de Inleiding in overeenstemming met RJ 650.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en stichtingsraad voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ 650 en de bepalingen van en krachtens de WNT. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening. De stichtingsraad is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Controleprotocol WNT 2023, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening.

Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de met governance belaste personen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Drachten, 30 mei 2024

De Jong AFM B.V.

Origineel getekend door J.D. de Jong AA

Bijlage 1: Toelichting bestedingen

Op grond van de richtlijn 650 dienen de kosten van Beheer en Administratie als separate kostenpost in de jaarrekening zichtbaar te worden gemaakt. In onderstaande tabel is weergegeven op welke wijze de kosten van Beheer en Administratie aan de doelstellingen worden toegerekend.

Bestemming Lasten	ref.	Doelstellingen					Werving baten	Beheer en administratie	Totaal 2023	Begroting 2023	Totaal 2022
		Biodiversiteit	Klimaat- adaptatie	Energie- transitie	Circulariteit	Thema's NMFG Integraal					
Verstrekte (project)subsidies en (project)bijdragen											
Afdrachten aan verbonden (internationale) organisaties											
Aankopen en verwervingen											
Uitbesteed werk											
Personeelskosten	8.1	186.149	27.869	261.562	68.094	61.512	0	133.296	738.482	818.500	668.148
Communicatiekosten	8.2	1.278	191	1.795	467	422	0	0	4.154	8.500	6.590
Huisvestingskosten	8.3	8.470	1.268	11.902	3.098	2.799	0	6.085	33.603	30.703	29.453
Kantoor- en algemene kosten	8.4	13.755	2.059	19.328	5.032	4.545	0	26.286	71.005	61.250	60.277
Afschrijvingen	8.5	1.637	245	2.300	599	541	0	1.172	6.493	6.554	5.140
Totaal		211.289	31.632	296.887	77.290	69.820	0	166.819	853.737	925.507	769.608
Specifieke projectkosten											
	8.6	29.583	0	54.627	5.486	6.227	0	0	95.923	25.000	89.068
		240.872	31.632	351.514	82.776	76.047	0	166.819	949.660	950.507	858.676
Verdeling beheer en administratie											
		51.312	7.682	72.100	18.770	16.956	0	-166.819	0	0	0
		282.184	39.314	423.614	101.546	93.003	0	0	949.660	950.507	858.676
Baten									1.063.514	950.900	799.355
Besteed aan doelstellingen als percentage van de baten									89,3%	100,0%	107,4%
Besteed aan doelstellingen als percentage van de lasten (na verdeling kosten Beheer & Administratie)									100,0%	100,0%	100,0%

De kosten zijn toegerekend aan de doelstellingen op basis van de urenregistratie. De specifieke projectkosten zijn rechtstreeks aan de doelstellingen toegerekend.

Voor zover kosten niet direct zijn toe te wijzen aan de doelstellingen zijn deze verantwoord onder Beheer en Administratie. Dit betreft ondermeer kosten van directie en ondersteuning (secretarieel en administratie). De kosten van Beheer en Administratie zijn toegerekend aan de doelstellingen naar rato van de rechtstreeks toegewezen kosten (excl. Specifieke projectkosten). De projectleiders zijn meer dan in het verleden verantwoordelijk gesteld voor de planning en het budget, waardoor de kostenverdeling iets is veranderd. De kosten van beheer en administratie zijn in 2023 17,54% (2022: 19,25%) van de totale lasten (incl. specifieke projectkosten).

Natuur en Milieufederatie Groningen hanteert de volgende normen voor de verschillende kengetallen:

- kosten eigen fondsenwerving t.o.v. de baten uit eigen fondsenwerving	n.v.t.
- besteed aan doelstelling t.o.v. van de baten	100%
- besteed aan doelstelling (voor verdeling kosten beheer en administratie) t.o.v. c	ten minste 65%
- kosten beheer en administratie t.o.v. van de lasten	maximaal 35%

Bijlage 2: Begroting 2024

	<u>Begroting 2024</u>
	€
Baten:	
Basissubsidie provincie Groningen	285.600
TBO	45.000
Projectsubsidies en opdrachten	522.000
NPL	118.000
Som der baten	<u>970.600</u>
Lasten:	
Personeelskosten	830.805
Huisvestingskosten	33.939
Kantoor- en bestuurskosten	71.843
Afschrijvingen	6.750
Specifieke projectkosten	27.000
Onvoorzien	
Som der lasten	<u>970.337</u>
Begroot resultaat	<u><u>263</u></u>

Begroting lasten 2024 naar doelstellingen

Uitvoeringskosten ter zake van:	
Biodiversiteit	339.618
Klimaatadaptatie	242.584
Energietransitie	194.067
Circulariteit	194.067
	<u>970.337</u>